

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

LAUSUNTOYHTEENVETO 16.6.2015

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Viite   Lausuntopyyntö STM009:00/2013

Tehy ry:n lausuntoyhteenveto vammaislainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportista

Tehy ry pitää hyvänä että vammaislainsäädäntöä kehitetään ja että vammaispalvelulaki ja kehitysvammalait yhdistetään esityksen mukaisesti.

Lain tarkoitus vammaisen henkilön yhdenvertaisuudesta ja osallisuudesta toteuttamisesta, esteiden ehkäisemisestä ja poistamisesta, itsenäisen suoriutumisen edistäminen, itsemääräämisoikeuden toteutuminen sekä yksilöllisten tarpeiden mukaiset riittävät ja laadultaan hyvät palvelut on kannatettava.

Palvelutarpeen arviointi on kirjattu kattavasti (5§) ja on hyvä, että palveluntarpeen arvioinnin aloittamiselle on selkeä 7 arkipäivän aikaraja. Monialainen yhteistyö palvelutarpeen arvioinnissa on tärkeää ja on hyvä, että se on kirjattu lakiin.

Pykälässä 8 § todetaan, että kunnan on varmistettava että tämän lain perusteella annettavat palvelut toteutetaan sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaisina riippumatta valitusta palvelusta tai palvelun toteuttajasta tai toteuttamistavasta. Pykälässä 20 § kuitenkin sanotaan, että vammaiselle henkilölle korvataan kunnan tähän tarkoitukseen varaamien määrärahojen puitteissa kustannukset, jotka hänelle aiheutuu muiden kuin terveydenhuollon lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvien päivittäisissä toiminnoissa, liikkumisessa, viestinnässä tai vapaa-ajan toiminnoissa tarvittavien välineiden sekä muiden teknisten ratkaisujen hankkimisessa. Pykälien välillä on ristiriita vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun sekä kunnan varaamien määrärahojen välillä. Onko pykälien keskinäinen tulkinta se, että vaikka henkilöllä olisi tarve ja se olisi hänen edun mukaista, palvelua ei tarvitse tarjota, koska kunta ei ole varannut määrärahoja? Kuntien taloudellisessa tilanteessa näin varmasti tapahtuu ja tällöin ei lain tarkoitus toteudu.

Luvussa 3 on selkeästi kirjattu erityispalvelut. Pykälä (§10) koskien valmennusta ja tukea on selkeä parannus voimassa oleviin lakeihin. Pykälään 12 § on kirjattu hyvin vaihtoehtoiset tavat henkilökohtaisen avun toteuttamiselle.

Pykälään 14§ on kirjattu vammaisen lapsen asumisesta ensisijaisesti oman perheen kanssa kotona ja toissijaisesti perhehoidossa tai pienryhmäkodissa. Pykälä edistää laitoshoidon purkamista ja lasten oikeuksien toteutumista.

Pykälä § 17 päiväaikaisesta toiminnasta on tarkoituksenmukainen ja on tärkeää, että toimintaan osallistumisen mahdollistavat matkat sisältyvät toimintaan.

Pykälässä 18§ todetaan, että liikkumista tukevien palvelujen määrää ja alueellista ulottuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tarve ja matkan toiminnallinen tarkoitus. Vapaa-ajan toimintaan, sosiaaliseen osallistumiseen ja muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvan toimintaan on järjestettävä liikkumista tukevia palveluja siten, henkilö voi tehdä vähintään 72 yhdensuuntaista matkaa/4kk. Vaikka pykälässä todetaan, että määrä on minimi, tulee yksilöllistä liikkumisen tarvetta painottaa. 72 matkan määrä muodostuu helposti maksimiksi, joka saattaa rajoittaa täysipainoista sosiaalista osallistumista ja harrastamista.

Lainsäädäntöuudistuksen tavoitteena tulee olla se, että kaikki vammaiset ihmiset nähdään osana yhteiskuntaa ja heille turvataan osallistumismahdollisuudet sekä yksilöllisillä palveluilla että esteettömän yhteiskunnan kehittämisellä.

Vammaisten henkilöiden palvelut tulee järjestää ensisijaisesti osana yleistä palvelujärjestelmää ja erityislainsäädännöllä turvataan vammaisten henkilöiden perusoikeuksia mm. osallistumisen, liikkumisen, välttämättömän huolenpidon ja yhdenvertaisuuden kannalta.

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja
Eva Siitonen
Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Tehy ry
eva.siitonen@tehy.fi